

DYREKTORIUM KRAJOWE UNII APOSTOLSKIEJ DUCHOWNYCH DIECEZJALNYCH W POLSCE

WSTĘP

Statuty Unii Apostolskiej Duchownych Diecezjalnych, zatwierdzone przez Kongregację ds. Duchowieństwa w dniu 18 października 1995 r., nakładają na federacje krajowe (por. p 51) obowiązek opracowania własnego Dyrektorium. Dyrektorium Krajowe Unii Apostolskiej Duchownych Diecezjalnych w Polsce zawiera te elementy, które nie występują w jej aktualnych statutach międzynarodowych, a które powinny być zachowane przez diecezjalne wspólnoty Unii Apostolskiej w Polsce, zgodnie z ich tradycjami i potrzebami.

Unia Apostolska Duchownych Diecezjalnych w obecnej postaci, wywodząca się od francuskiego kapłana, ks. Wiktora Lebeuriera i ukonstytuowana w 1862 roku zaistniała w Polsce, na przełomie XIX i XX wieku. Rozwijała się stopniowo w różnych diecezjach pomimo wielkich trudności, związanych z sytuacją kościelną i polityczną kraju. Dyrekcja Krajowa Unii w Polsce została powołana w 1925 roku.

Dyrektorami Krajowymi Unii Apostolskiej w Polsce byli kolejno: ks. Józef Marciniak (1925-1931), Sługa Boży Bp Konstanty Dominik (1931-1936), Sługa Boży Bp Leon Wetmański (1936-1941), Bp Kazimierz Kowalski (1946-1972), Sługa Boży Bp Piotr Gołębiowski (1972-1980), Bp Paweł Socha (1981-1997), Bp Gerard Bernacki (1997-2006), ks. Tomasz Rusiecki (2006-2017), ks. Zdzisław Lec od 2017.

W tym czasie powstały w Polsce trzy swego rodzaju dyrektoria Unii: pierwsze, ogłoszone wraz z listem pasterskim przez Kard. Aleksandra Kakowskiego, pt.: „Ustawa Unii Apostolskiej Kapłanów Świeckich Archidiecezji Warszawskiej” (Warszawa 1933), drugie, wydane przez Bpa Kazimierza Kowalskiego w formie instrukcji pt.: „Dyrektor Diecezjalny Unii Apostolskiej Kleru” (1947) i trzecie, opracowane i opublikowane przez Bpa Pawła Sochę, także w postaci instrukcji, pt.: „Struktura Organizacyjna Unii Apostolskiej Kleru” (w: Apostolski sposób życia kapłana diecezjalnego, Gorzów Wlkp. 1986, s. 43-51)

Dyrektorium niniejsze bierze pod uwagę wymienione wyżej dyrektoria, a zwłaszcza dwa ostatnie.

A. POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE DUCHOWOŚCI

I. Dążenie do świętości

Członkowie Unii w Polsce:

1. Świadomi, że przez uczestnictwo w kapłaństwie Chrystusa są sakramentalnym uobecnieniem Jego samego jako Głowy, Pasterza i Oblubieńca Kościoła (por. Pastores dabo vobis nr 15n), zobowiązują się do większej troski o świętość i wierność ideałowi życia kapłańskiego, ukazanemu w dokumentach Magisterium Kościoła.
2. Osobistą więź opartą na wierze przyjacielskiej miłości z Chrystusem, wyrażają szczególnym kultem Najświętszego Serca Jezusa oraz upodabnianiem się do Dobrego Pasterza stylem życia i pasterskiej posługi.
3. Zgodnie z narodową tradycją pielęgnują kult Najświętszej Maryi Panny, przyjmując Ją od Jezusa Konającego jako swoją Matkę (por. J 19,26n), i oddając się Jej osobiście za wzorem

św. Maksymiliana Kolbego, szerząc cześć Jej Niepokalanego Serca, praktykując modlitwę różańcową i otaczając specjalnym pietyzmem sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej, której kaplica z łaskami słynącym obrazem Królowej Polski na Jasnej Górze, stanowi siedzibę Unii w Polsce.

4. Idąc za doświadczeniami poprzednich generacji kapłańskich, karmią swe życie duchowe owocami wypróbowanych praktyk życia wewnętrznego, ze zwróceniem szczególnej uwagi na jakość ich wykonania:

a) Starają się o godne sprawowanie codziennej Ofiary Eucharystycznej z odpowiednim przygotowaniem i dziękczynieniem.

b) W poszczególne części Liturgii Godzin, sprawowanej w miarę możliwości o właściwej porze, włączają nie tylko sprawy Kościoła powszechnego, ale także własne zadania duszpasterskie dnia bieżącego, łącząc w ten sposób modlitwę z działalnością apostolską.

c) Przynajmniej 15-minutową, codzienną modlitwę myślną cenią jako doniosły środek pogłębiania więzi z Bogiem i rozwoju miłości pasterskiej. W „Modlitwie codziennej Unii” proszą Boga o błogosławione owoce osobistej świętości i posługi apostolskiej dla wszystkich członków Unii.

d) W tabernakulum widzą najważniejsze i najświętsze miejsce w świątyni, z którego promieniają łaski na całą wspólnotę Ludu Bożego, a codzienne dłuższe nawiedzenie Chrystusa Eucharystycznego uważają za znak i sprawdzian przyjaźni ze Zbawicielem.

e) Zachętę do częstego i owocnego korzystania z sakramentu Pokuty i Pojednania oraz do jego gorliwego szafarstwa czerpią z nabożeństwa do Miłosierdzia Bożego. Korzystają przy tym z kierownictwa duchowego, najlepiej u stałego spowiednika i sami chętnie służą takim kierownictwem kapłanom i świeckim.

f) Lekturę Pisma św., dokumentów Stolicy Apostolskiej, dzieł teologicznych i literatury ascetycznej podejmują nie tylko jako środek rozwoju życia duchowego, ale również jako ważną pomoc w działalności apostolskiej, w kaznodziejstwie, katechezie i innych formach duszpasterstwa.

g) Zgodnie z wieloletnią tradycją biorą udział w dorocznej krajowej pielgrzymce Unii na Jasną Górę w Częstochowie oraz w organizowanych co roku rekolekcjach dla członków Unii.

5. Odprawiają codzienny rachunek sumienia, dla którego pomocą może być miesięczna karta samo kontrolna zwana „ratio mensis”, jako wypróbowany środek w umacnianiu wierności podjętym zadaniom.

II. Kapłańska wspólnotowość

Realizując wskazania Statutu Unii, dotyczące między kapłańskiej wspólnotowości, członkowie Unii w Polsce:

6. Utrzymują głęboką, pełną szacunku i zaufania więź z Biskupem i zapraszają go na swoje ważniejsze spotkania.

7. Pielęgnują międzykapłańską miłość braterską wyrażającą się w przyjaźni, gościnności i pomocy. Starają się uczestniczyć w kapłańskich spotkaniach towarzyskich, np. z okazji imienin i rocznic i wnoszą w nie atmosferę serdecznej bliskości i szlachetnego radowania się

w Panu. Okazują szczególną troskę kapłanom chorującym, osamotnionym i przeżywającym duchowe kryzysy.

8. W „Modlitwie codziennej Unii” proszą Boga o błogosławione owoce osobistej świętości i posługi pasterskiej dla siebie i wszystkich jej członków.

9. Uczestniczą w spotkaniach modlitewnych i formacyjnych Unii, takich jak: „Wieczerniki”, narady, pielgrzymki itp. Program „Wieczerników” zawiera zwykle koncelebrowaną Mszę św. z homilią, prelekcją i dyskusją na ważne tematy kapłańskie i duszpasterskie, dłuższą adorację Chrystusa Eucharystycznego w ciszy lub z odpowiednim rozważaniem, okazję do sakramentu Pokuty i Pojednania oraz braterską agapę.

10. Biorą czynny udział w innych spotkaniach duchowieństwa, np. dekanalnych dniach skupienia, różnych konferencjach i chętnie służą wszelkiego rodzaju pomocą.

11. Otwarcia na wszelkie autentyczne dobro, popierają, inne zrzeczenia kapłańskie działające zgodnie zasadami Kościoła.

III. Działalność apostołska

Członkowie Unii:

12. Starają się być wzorowymi duszpasterzami i pracownikami na powierzonych im przez władzę kościelną stanowiskach.

13. Wierni wypróbowanym metodom apostołstwa, są równocześnie otwarci na działanie Ducha Świętego odnawiającego oblicze ziemi i aktywnie współdziałają w poszukiwaniach nowych dróg ewangelizacji i w opracowywaniu różnych programów duszpasterskich.

14. Dzieli się chętnie z innymi kapłanami doświadczeniami pastoralnymi.

15. Popierają wszelkie uznane w Kościele wspólnoty i ruchy odnowy, korzystają z ich charyzmatów i w miarę możliwości współdziałają z nimi dla wspólnego dobra.

16. Zgodnie ze wskazaniem Magisterium Kościoła, zwłaszcza Adhortacji „Christifideles laici”, zabiegają o apostołskie uaktywnienie świeckich a zwłaszcza o właściwą z nimi współpracę.

17. Starają się tak reprezentować Unię, by nie tylko słowem, ale przede wszystkim własną postawą i działalnością kapłańską pociągać innych kapłanów, szczególnie młodych, do wstępowania w jej szeregi.

B. POSTANOWIENIA PRAWNO – ORGANIZACYJNE

I. Ustanowienie Unii Diecezjalnej

18. Biskup diecezjalny zleca zorganizowanie Unii Apostolskiej Duchownych Diecezjalnych na terenie swojej diecezji odpowiedniemu kapłanowi, należącemu do Unii, a przynajmniej dobrze znającemu duchowość tego Stowarzyszenia. Gdy wspólnota diecezjalna Unii liczy przynajmniej 5 członków, tymczasowy dyrektor ustala z Biskupem termin i program formalnego jej ustanowienia(erekcji) w diecezji. Aktem ustanowienia Unii w diecezji jest wydany przez Biskupa dekret erekcyjny z określeniem kościoła lub kaplicy, jako stałej jej siedziby oraz wybranego dla niej patrona.

19. Zebranie erekcyjne Unii powinno się odbyć pod przewodnictwem Biskupa lub wyznaczonego przez niego zastępcy.

Zebranie ma następujący porządek:

- a. Odczytanie aktu erekcyjnego;
- b. odczytanie dokumentu nominacji na dyrektora diecezjalnego, wybór zastępcy dyrektora, sekretarza oraz skarbnika;
- c. Dyrektor diecezjalny przesyła odpis powyższych dokumentów do dyrektora krajowego.

II. Zasady przyjmowania członków

20. Księża zgłaszają swoją kandydaturę do dyrektora diecezjalnego i podpisują deklarację, wyrażającą ich pragnienie wstąpienia do Unii. Kandydat zostaje wpisany na specjalną listę, jego zaś deklaracja przechowywana jest w archiwum Unii.

21. Kandydaci, którzy złożyli wymienioną deklarację, są zobowiązani do przestrzegania wymagań członka Unii. Powinni także otrzymać odpowiednie materiały, a zwłaszcza Statut Unii, Dyrektorium Krajowe, „Notitiae” i „modlitwę codzienną Unii”.

22. Przygotowanie kandydatów przed przyjęciem do Unii trwa 6 miesięcy. W tym czasie, przynajmniej dwukrotnie, uczestniczą oni w dniu skupienia. Na jego program składają się: medytacja, wspólna Liturgia Godzin, Msza św. koncelebrowana z homilią oraz wykład dotyczący Statutu, Dyrektorium Krajowego i duchowości Unii.

23. Jest rzeczą wskazaną, ażeby przyjęcie nowych członków do Unii odbywało się w większym gronie kapłanów np. przy okazji konferencji rejonowej czy rekolekcji. Zaleca się, aby akt przyjęcia do Unii dokonał się w czasie Mszy św. po homilii lub w podczas wspólnej kapłańskiej adoracji Najświętszego Sakramentu, według następującego porządku:

- a) Przemówienie Biskupa lub Dyrektora Unii,
- b) Przedstawienie kandydatów,
- c) Wspólna recytacja „Przyrzeczenia stałości” przez kandydatów i członków Unii,
- d) Podpisanie „Przyrzeczenia stałości”,
- e) Odnowienie Aktu poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu (według Księgi Nabożeństw).

24. Przyjęcie na członka Unii może odbyć się również w formie prywatnej. Po okresie próby, za zgodą Dyrektora diecezjalnego, kandydaci składają „Przyrzeczenie stałości”, wypowiadając je przed Najświętszym Sakramentem i podpisując się pod jego tekstem. O złożonym przyrzeczeniu powiadamiają Dyrektora diecezjalnego, który wpisuje nowych członków na specjalną listę, a tekst przyrzeczenia włącza do archiwum Unii diecezjalnej.

25. Przynależność do Unii diecezjalnej może ustać:

- a) Na prośbę członka Unii o przedstawioną na piśmie Dyrektorowi diecezjalnemu,
- b) W przypadkach przewidzianych przez kan. 316 KPK.
- c) W sytuacji nieusprawiedliwionej nieobecności członka w spotkaniach Unii w ciągu trzech lat działalności Unii, kierownictwu diecezjalnemu przysługuje prawo weryfikacji jego członkostwa.

III. Zakładanie i działalność Unii w Seminarium Duchownym

26. W Wyższych Seminariach Duchownych można zakładać sekcje Unii dla alumnów V i VI roku studiów. Inicjatywa w tej dziedzinie należy w zasadzie do ojców duchownych, którzy powinni wcześniej uzyskać na to zgodę Biskupa i Rektora Seminarium.

27. Ojcowie duchowni zakładający Unię w Seminarium winni być członkami Unii Apostolskiej lub przynajmniej dobrze znać Statut tego Stowarzyszenia. W ramach swych konferencji skierowanych do alumnów starszych roczników, powinni ukazywać Unię Apostolską jako jeden z bardzo pomocnych środków w formowaniu duchowości kapłańskiej oraz w umacnianiu jedności i braterstwa sakramentalnego wśród kapłanów.

28. Alumni zgłaszający się do swego ojca duchownego jako kandydaci do Unii, podpisują określoną deklarację. Do obowiązków kandydatów – alumnów należy: gorliwa praca nad samowychowaniem w duchu Unii.

29. Po rocznym okresie przygotowania alumni mogą za zgodą ojca duchownego złożyć przyrzeczenia stałości. Czynią to jednak dopiero jako diakoni.

30. Jeżeli ojciec duchowny w seminarium nie jest członkiem Unii własnej diecezji, wówczas kieruje on seminaryjnych członków Unii do Dyrektora diecezjalnego, celem włączenia ich w poczet ogółu jej członków.

C. OCZEKIWANE OWOCE

31. Unia Apostolska w Polsce żywi przekonanie, że jej działalność przyniesie kapłanom i Kościołowi w kraju błogosławione owoce.

a) Pierwszym z nich jest nadzieja na gorliwsze dążenie kapłanów do właściwej ich świętości, połączonej z doskonaleniem cnót, zwłaszcza tych, o które każdy członek Unii prosi Chrystusa w „Modlitwie codziennej Unii”, a mianowicie: wiary i czystości, posłuszeństwa i pokory, szczerzej pobożności i miłości, a nadto wytrwałości i cierpliwości, połączonych z umacnianiem się postawy umartwienia, zamięłowania do porządku i dobrego gospodarowania darem czasu.

b) Przynależność do odnowionej Unii daje również uzasadnione nadzieje na pogłębienie międzykapłańskich więzi opartych na braterstwie sakramentalnym, a wyrażających się w serdecznym otwarciu na każdego kapłana, w pogłębiającej się przyjaźni i wzajemnej pomocy duchowej i materialnej.

c) Dzięki ciągłej formacji pastoralnej popieranej przez Unię, można oczekiwać stałego doskonalenia działalności apostolskiej kapłanów, a zwłaszcza dobrych rezultatów nowej ewangelizacji .

d) Można też mieć nadzieję, że wskazane wyżej owoce działalności Unii w Polsce przyczynią się do wzrostu liczby powołań kapłańskich dla diecezji i dla pracy misyjnej.

Główne praktyki kapłanów Unii Apostolskiej

1. *Samowychowanie przez codzienny rachunek sumienia przy pomocy formularza „autopedagogiki kapłańskiej”*

Przy okazji odprawiania liturgii godzin na zakończenie dnia należy każdego dnia zrobić rachunek sumienia i wzbudzić szczery żal za winy i zaniedbania.

Systematycznie odprawiany rachunek sumienia:

- formuje wrażliwe i delikatne sumienie,
- pozwala realnie widzieć siebie oczyma Jezusa Chrystusa,
- pomaga w nabywaniu cnót kapłańskich, szczególnie pokory, posłuszeństwa, gorliwości pasterskiej, miłości braterskiej, umartwienia i wytrwałości w znoszeniu trudności...
- budzi zamiłowanie do ładu i porządku oraz dokładności w spełnianiu obowiązków,
- budzi ducha pokuty,
- nadaje sens kierownictwu duchownemu i czyni je bardziej owocnym,
- w obliczu miłości miłosiernej Chrystusa ukrzyżowanego wyzwala ze złudzeń i pomaga żyć w prawdzie.

2. *Modlitwa za kapłanów*

Wielu kapłanów diecezjalnych boleśnie przeżywa samotność. Najbardziej skutecznym sposobem przezwyciężania samotności jest jedność z braćmi w modlitwie.

Kapłani Unii mają duchowy obowiązek:

- codziennie odmawiać modlitwę o świętość kapłanów, przez którą w Chrystusie łączą się z wszystkimi braćmi w komunii sakramentalnej,
- ofiarować jedną z godzin liturgii godzin za kapłanów, którzy przeżywają trudności duchowe i o powołania,
- ofiarować przynajmniej jedną Mszę św. w intencji zmarłego kapłana diecezji,
- wykorzystywać spotkania koleżeńskie z konfratrami na chwilę wspólnej modlitwy przez odmówienie liturgii godzin lub wspólną adorację Najśw. Sakramentu.

3. *Rozmyślanie*

Kapłani Unii Apostolskiej uważają, że nie można przemieniać się duchowo i owocnie głosić słowa Bożego bez codziennego trwania na rozważaniu tajemnic Zbawienia.

Każdy członek Unii Apostolskiej obowiązany jest do odprawiania przynajmniej półgodziny medytacji.

Wskazaniem jest, aby przedmiotem medytacji stała się liturgia słowa Bożego przeznaczona na dany dzień lub teksty z liturgii godzin.

4. *Spotkania modlitewne – wieczniki kapłańskie*

W ustalonym dniu miesiąca lub przynajmniej co dwa miesiące kapłani Unii Apostolskiej gromadzą się wspólnie w celu odnowienia i pogłębienia komunii kapłańskiej.

Na spotkanie takie zazwyczaj składają się:

- wspólnie odprawiana liturgia godzin,
- odczytanie i rozważanie tekstu z Pisma św. lub z dokumentów Kościoła na określony temat,
- adoracja Najświętszego Sakramentu i korzystanie z sakramentu pojednania,
- agapa, w ramach której dokonuje się dzielenie się doświadczeniami duszpasterskimi.

5. Udział w rekolekcjach kapłańskich organizowanych dla kapłanów Unii

Kapłani Unii mają obowiązek każdego roku uczestniczyć w rekolekcjach kapłańskich. Jeśli biskup diecezjalny nie zarządzi rekolekcji we własnej diecezji, to kapłani Unii winni każdego roku, a przynajmniej co dwa lata korzystać z rekolekcji kapłańskich organizowanych przez Krajową Radę Unii.